

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 17

Засновано у 2015 році

Рівне – 2023

УДК 37 : 005.591.61 -66
ББК 74.200

Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. Вип. 17. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2023. 383 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Грицай Наталя Богданівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. С. Петухова Херсонського державного університету.

Члени редколегії:

Androszczuk Irena (Андрощук І. М.), доктор габілітований, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогіки Академії педагогіки спеціальної імені Марії Гжегожевської у Варшаві (Республіка Польща);

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Вихрущ А. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Тернопільського національного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Кобилянський О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності Вінницького національного технічного університету;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Національного університету харчових технологій;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін Тернопільського державного медичного університету ім. І. Я. Горбачевського;

Павелків К. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи, завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Pobirchenko Natalia (Побірченко Н. С.), доктор габілітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніці (Республіка Польща);

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри методики викладання і змісту освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Савчук Б. П., доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базюр Б.), доктор габілітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Гнґатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

SirojC Zdzislaw (Сіройц Здзіслав), доктор габілітований соціальних наук в галузі педагогіка, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Skubisz Jolanta (Скубіш Йоланта), кандидат соціальних наук в галузі педагогіки, ад'юнкт відділу педагогіки і психології Академії гуманітарно-економічної в м. Лодзь, член групи соціальної педагогіки в Комітеті педагогічних наук Польської академії наук у Варшаві (Республіка Польща);

Остапчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання Рівненського державного гуманітарного університету;

Шадюк О. І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International:
<https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435>

Упорядники: проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.

Науково-бібліографічне редагування: наукова бібліотека РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ЗМІСТ

Rudenko W., Rudenko N. Problem w badaniach pedagogicznych – analiza metodologiczna.....	7
Виткалов С. Особливості комунікативної взаємодії диригента та учасників оркестрового колективу.....	18
Дичківська І. Використання зарубіжних інноваційних практик у побудові простору шкільного приміщення початкової школи України.....	27
Коляда Н. Педагогічна біографіка як предмет наукових досліджень: поняттєво-термінологічні аспекти.....	38
Лодатко Є. Майбутньому вчителю початкової школи про виховний потенціал навчання математики.....	48
Mikhno O. Foreign biographical dictionaries of educators: creation concepts and content features.....	68
Mykhalchuk N., Ivashkevych E., Kvasnetska N., Gron L. Innovative ways of solving a problem of using mnemonics strategies to improve primary stage pupils' EFL vocabulary learning.....	79
Петренко О., Баліка Л., Бричок С., Гудовсек О. Роль дисципліни «Технологія та організація наукових досліджень в освіті» у підготовці майбутніх магістрів початкової освіти.....	91
Потапчук Т. Особливості професійної діяльності майбутнього диригента оркестрового колективу.....	103
Романюк С., Мафтин Л. Національно-патріотичне виховання в умовах викликів сучасності.....	112
Руденко Н., Руденко В. Статеві відмінності психологічної сепарації у старших підлітків.....	122
Шарата Н. Виховна робота у Миколаївському національному аграрному університеті під час війни.....	132
Баліка Л., Філоненко Р. Створення сучасного освітнього простору у закладах загальної середньої освіти на основі педагогіки Реджо Емілія.....	141
Бісовецька Л., Верхова І. Виховний потенціал волонтерської діяльності ліцеестів.....	152
Боровець О. Облаштування безбар'єрного простору класної кімнати початкової школи України в умовах інклюзивного навчання.....	162
Вашак О., Манжелій Н., Фазан Т. Використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу національного виховання дітей дошкільного віку.....	172

Ветрова І., Потапчук С., Верьовкіна О. Проблема формування вміння планувати урок англійської мови.....	183
Горобець І. Інформаційно-комунікаційна компетентність керівника закладу вищої освіти.....	195
Губіна А., Мартинюк А., Герасимчук Г. Технологія перевернутого навчання у практиці вивчення іноземної мови у технічному ЗВО.....	202
Kishchenko N., Dunaievska O. Methodology of teaching emotionally colored metaphors in song discourse.....	211
Максимчук Т., Пантелєєв В. Предметно-мовно інтегроване навчання (CLIL) на заняттях біології і екології як метод підвищення мотивації до вивчення іноземної мови.....	217
Мороз Л., Ковалюк В., Масло І. Використання мобільних додатків у процесі вивчення англійської мови.....	224
Павелків О. Навчальна дисципліна «Інноваційні підходи до навчання математики» у структурі підготовки магістрів спеціальності 014 Середня освіта (Математика).....	231
Перішко І., Білоус Т., Верьовкіна О. Особливості навчання говорінню англійською мовою у закладах вищої освіти.....	241
Пилипюк Л. Студентоцентроване навчання на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням.....	248
Романюк С., Трофімчук В. Процес організації заняття іноземної мови у закладах вищої освіти методом навчальних станцій.....	255
Синіцька Н. Особливості використання інтерактивних методів в процесі навчання математики.....	263
Сілков В., Сілкова Е. Застосування ігрових технологій у процесі вивчення нумерації чисел першого десятка під час дистанційного навчання.....	271
Стельмашук Ж. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій та задач в освітньому процесі НУШ.....	280
Стрижаков А. Організаційні впливи та соціалізація.....	288
Сухомлинська Л. Лист як форма звертання до читача в педагогічних працях В. Сухомлинського.....	297
Ткаченко В., Комар І. Роль трансференції у вивченні граматики англійської мови.....	305
Ціпан Т. Технології виховання в НУШ: музейна педагогіка.....	312
Шалівська Ю. Дефініція і сутнісне наповнення поняття «формування комунікативної культури майбутнього фахівця» у різних галузях і спеціальностях.....	322

Шурин О., Симонович Н. Теоретико-методичні основи педагогічної творчості в професійній підготовці майбутніх педагогів.....	334
---	------------

Доробки молодих науковців

Голя Г. Досвід Луцького педагогічного училища у підготовці вчителів Волині (1944-1952).....	341
--	------------

Коняхін Ю. Міжнародна академічна мобільність в закладах фахової передвищої освіти.....	349
---	------------

Мельникович Г. Роль дитячої української художньої літератури у вихованні духовності здобувачів освіти старшого підліткового віку.....	357
--	------------

Шамсутдинова М.-С. Аксіологічна парадигма підготовки майбутніх фахівців з іноземної мови.....	368
--	------------

Романюк Світлана

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0002-9355-4584
e-mail: sve-romanyuk@ukr.net

Трофімчук Вероніка

старший викладач кафедри іноземних мов
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0002-1068-0746
e-mail: veronika.trof67@gmail.com

**ПРОЦЕС ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТТЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕТОДОМ НАВЧАЛЬНИХ СТАНЦІЙ**

Анотація. У статті висвітлено особливості впровадження методу навчальних станцій у процес викладання іноземної мови у закладах вищої освіти. Під цим методом розуміємо роботу здобувачів освіти із підготовленим викладачем навчальним матеріалом, який упорядкований у вигляді станцій. Декілька груп здобувачів, переміщуючись аудиторією від станції до станції, самостійно опановують навчальний матеріал, допомагаючи при цьому один одному, покращуючи комунікативні вміння без прямого втручання педагога. Аналізований метод орієнтується на принципи проєктної методики, оскільки пропонуються варіативні можливості у процесі вирішення будь-якого завдання або виходу із проблемної ситуації. У роботі окреслено дидактичні аспекти застосування методу навчальних станцій. Описано процес організації та проведення занять іноземної мови за допомогою цього методу. Зокрема розглянуто етапи проведення занять. А також узагальнено пріоритети застосування методу в освітньому процесі. Представлене дослідження обґрунтовує методичну доцільність впровадження методу навчальних станцій як інноваційного та ефективного методу, який формує природне мовне середовище, атмосферу успішності, постійного інтересу та стимулу до вивчення іноземної мови.

Ключові слова: метод навчальних станцій, іноземна мова, проєктна методика, робота у групах, автономність.

Постановка проблеми. Модернізація у галузі освіти потребує застосування інноваційних педагогічних технологій, творчого пошуку нових стратегічних напрямків удосконалення змісту, методів, прийомів і засобів навчання іноземної мови та впровадження їх в освітній процес закладів освіти.

Сучасними технологіями викладання іноземної мови у ЗВО є професійно орієнтоване навчання, використання методу проєктів у навчанні, ігрові технології, технології інтенсивного і дистанційного навчання, інформаційні і телекомунікаційні технології, робота з навчальними та контролюючими комп'ютерними програмами з іноземних мов, створення презентацій, використання Інтернет ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), тренінгові системи навчання тощо (Осада, 2015).

Залучення до процесу навчання інноваційних методів є актуальним і ефективним засобом підготовки здобувачів, здатних до осмислення й обробки отриманої інформації, її творчого застосування під час виконання завдань.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Використання методу навчальних станцій в освітньому процесі висвітлені, передусім, у працях західних методистів: Bauer (1998), Benek & Kocakaya (2012), Hegele (1998), Klenck (2001), Tomlinson (1999), Faust-Siel (1989) та ін. Серед українських педагогів, які переконані у доцільності використання методу навчальних станцій в процесі викладання іноземних мов, виокремлюємо Ю.Кажана (2013), З.Осада, О.Матвеєнко (2015) та ін.

Мета статті – здійснити аналіз процесу організації та проведення занять іноземної мови у закладах вищої освіти за методом навчальних станцій та обґрунтувати доцільність впровадження цього методу в освітній процес.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якісна мовна підготовка здобувачів освіти не можлива без використання сучасних освітніх технологій.

Одним із пріоритетних та сучасних напрямів у методиці викладання іноземної мови є використання в навчанні методу проєктів. Ця технологія дозволяє вирішити багато нагальних завдань, які здобувачі вирішують у процесі оволодіння іноземною мовою. До них ми відносимо такі: підтримку мотивації, тобто стійкого інтересу до процесу навчання; постійне вдосконалення та розвиток комунікативних умінь за межами природного мовного середовища; самостійне використання іноземної мови для отримання нової інформації; застосування комунікативних умінь інших видів практичної діяльності.

Проєктна методика здійснює вагомий внесок не тільки у досягнення практичних цілей навчання іноземної мови, а й у виховання та розвиток особистості здобувача. У процесі групової роботи вони навчаються способам взаємодії, постановки завдань та прийняття рішень, у них розвиваються навички самостійної роботи та самоконтролю. Застосування проєктної методики в немовному ЗВО дозволяє урізноманітнити традиційні форми проведення занять, внести пожвавлення в процес навчання, надає здобувачам можливість проявити себе в умовах роботи в групах, забезпечує залучення всіх здобувачів до комунікативної діяльності, незалежно від рівня їх підготовки з іноземної мови.

Метод навчальних станцій можна вважати одним із різновидів проєктної методики. Під цим методом розуміється особлива форма організації освітнього процесу, коли кілька підгруп здобувачів самостійно вивчають розподілений по станціях підготовлений викладачем навчальний матеріал, здійснюючи перехід

від однієї станції до іншої (Tomlinson, 1999). Ключові слова, які розкривають особливість цього методу, – це «самостійно» і «в підгрупах». Здобувачі вільно пересуваються аудиторією від станції до станції, самостійно в групах виконують завдання, допомагаючи при цьому один одному, працюючи у співпраці. Вони отримують нову інформацію і опановують комунікативні вміння без прямого втручання педагога, виявляють такі якості, як взаємодопомога та взаєморозуміння. Метод навчальних станцій орієнтується на принципи проектно-методики, коли пропонуються варіативні можливості під час виконання будь-якого завдання або виходу із проблемної ситуації. Крім того, цей метод дозволяє створити на занятті атмосферу реальної комунікації, звичайно, якщо спілкування проводиться іноземною мовою, що є неодмінною умовою такого режиму роботи.

Розглянемо докладніше всі етапи підготовки та проведення заняття за методом навчальних станцій.

Перший етап відповідає підготовці навчального матеріалу та оформленню станцій. Насамперед необхідно визначити тему заняття. Практика засвідчує, що для навчальних станцій найбільше підходять країнознавчі теми. Ця технологія дозволяє перенести акцент із простого повідомлення країнознавчої інформації викладачем на пошукову та дослідницьку діяльність самих здобувачів. Інша можливість застосування вищезгаданої методики – це контрольні заняття з уже вивченої теми. У цьому випадку контроль та перевірка комунікативних умінь здійснюються в інтерактивній формі та з великою часткою самостійної роботи, що сприяє розвитку рефлексії.

Джерелом навчального матеріалу можуть бути як засоби масової інформації (у тому числі й Інтернет), так і різні додаткові підручники та навчальні посібники, які пропонує викладач. До того ж можна використовувати матеріал тих навчальних посібників, з якими здобувачі працюють постійно на заняттях. Це зробить процес підготовки менш трудомістким. У разі потреби підібраний навчальний матеріал адаптується відповідно до рівня навчання здобувачів. Можна скласти додаткові завдання та вправи. Потім потрібно розподілити підготовлений матеріал по навчальних станціях. Головне, простежити, щоб завдання кожної станції були рівноцінними і за складністю, і за обсягом. Проте чим різноманітніші методичні прийоми та формат вправ, тим цікавіше працювати здобувачам. Якщо заняття присвячується контролю сформованих умінь, то логічно кожному станцію присвятити тому чи іншому виду мовної діяльності (читанню, аудіюванню, говорінню, письму тощо). Оптимальна кількість станцій – п'ять основних і дві додаткові. До додаткових належать інформаційна та станція відпочинку.

Весь навчальний матеріал необхідно розмножити та заламінувати. Так його можна використовувати кілька разів. Отже, в перспективі буде створено банк різних вправ, які викладач зможе використовувати на різних типах занять. Матеріали кожної станції потрібно позначити певним кольором, щоб під час заняття не переплуталися, і підготувати кілька примірників. Оскільки здобувачі працюють під час заняття самостійно, то вони повинні мати можливість проконтролювати правильність виконаного завдання. Відповіді

поміщаються в конверти та передаються здобувачам після того, як вони закінчать роботу на тій чи іншій станції.

Для проведення заняття методом навчальних станцій необхідно вибрати таку аудиторію, в якій можна згрупувати кілька столів на віддалі один від одного, щоб вийшли окремі станції. Відстань між столами має бути достатньою для вільного переміщення груп здобувачів. Кожна станція має свій порядковий номер або колір для легшої ідентифікації кожної станції та відповідних завдань, і не переплутати їх.

Другий етап – послідовність станцій та їх зміна, щоденники учасників проєкту. Порядок пересування груп здобувачів освіти по навчальних станціях може бути як чітко визначеним, так і довільним. Під час набуття здобувачами першого досвіду рекомендуємо рух від станції до станції за годинниковою стрілкою. Однак допускається й хаотичне розташування станцій в аудиторії (і за її межами). Перед початком заняття групи здобувачів отримують загальну схему розташування всіх станцій. На ній вказується маршрут кожної групи (тобто послідовність переходу від однієї станції до іншої). Тут здобувачі позначають, які станції вже пройдено. Крім того, групам можна запропонувати використовувати щоденники учасників проєкту, в яких вони можуть фіксувати значущу для себе інформацію, заносити варіанти рішень запропонованих завдань, занотовувати особисті успіхи.

Для роботи з матеріалами кожної станції викладачем встановлюється певний ліміт часу для того, щоб уникнути плутанини опрацювання здобувачами матеріалів усіх станцій. Жорстко визначені часові межі можуть призвести до поверхневого вивчення матеріалу. Якщо ж виявилось, що та чи інша група швидко впоралася із завданням, її слід відправити на додаткову станцію відпочинку, де учасникам пропонується виконати відносно легкі, творчі чи ігрові завдання, які дадуть їм можливість трохи перепочити. Додатково доцільно обладнати інформаційну станцію, оснащену допоміжними матеріалами: словниками, довідниками, які полегшать роботу здобувачів. Про зміну станцій здобувачів інформують за допомогою умовного звукового сигналу (дзвінок або мелодія). Слід заздалегідь проінструктувати групи, щоб вони залишали всі матеріали на станціях у початковому вигляді і на своїх місцях для того, щоб наступні групи також могли використовувати їх без проблем.

Третій етап – виправлення помилок. У процесі навчання на станціях здобувачі припускатимуться помилок, виконуючи завдання, обговорюючи варіанти вирішення проблеми, заповнюючи таблиці, виписуючи з текстів необхідну інформацію. Однак за цією методикою, як однією з форм самостійного навчання, вважається неприпустимим постійний контроль викладача та виправлення. Надана учасникам свобода пересування та автономність у виконанні вправ втратила б будь-яку привабливість через постійний страх припуститися помилки. Методика навчальних станцій спрямована на те, щоб сформувати такі компетентності, як уміння працювати самостійно і в команді, уміння знаходити компроміси тощо. Граматична коректність, правильне використання лексики не є при цьому пріоритетними. Однак це не означає, що на помилки не треба звертати жодної уваги і пізніше

їх не аналізувати і не коментувати. Можна прислухатися до висловлювань окремих здобувачів, діалогів у групах, помічати грубі помилки, фіксувати їх, щоб на етапі обговорення прокоментувати їх і відпрацювати правильні варіанти. Якщо ж у процесі спілкування здобувачі відчувають труднощі у формулюванні своїх думок або не розуміють один одного, слід прийти на допомогу і акуратно виправити. У такому разі здобувачі не відчуватимуть бар'єру під час спілкування через страх помилитися і не уникатимуть звернення за допомогою до викладача чи до партнерів по групі.

Четвертий етап – оцінка та презентація результатів. Усні відповіді, письмові роботи, заповнені таблиці, виконані тести та інші результати та продукти роботи здобувачів вимагають оцінки. Краще, якщо результати будуть обговорюватися та оцінюватися на наступному занятті. Викладач може ще до початку роботи на станціях націлити здобувачів на кінцевий продукт, який буде виконано спільно, наприклад, презентація. Це створить додатковий стимул для опрацювання навчальних матеріалів і надасть діяльності здобувачів цілеспрямованості. Оцінка спільної роботи здобувачів повинна носити мотивуючу та стимулюючу функції, тому від традиційної форми оцінки в балах рекомендується відмовитися. Тим більше, що роль педагога, який працює за цією методикою швидше організаційна, спрямовуюча, ніж контролююча.

Іноді здається, що присутність викладача в процесі роботи груп здобувачів на станціях є зайвою, і він не несе ніякої відповідальності за хід заняття. Однак ретельно підготовлені матеріали, правильно розрахований час роботи на станціях, добре поінформовані здобувачі про цілі роботи та правила поведінки під час заняття дозволяють викладачеві мінімально втручатися в їх діяльність. Він є координатором і наставником, підтримує своїх підопічних, схвалює правильно обрані варіанти вирішення поставлених завдань, але не нав'язує готових відповідей. У цьому випадку відсутня установка на жорстке покрокове планування освітнього процесу, що сприяє розвитку автономії здобувачів, відповідальності та самостійності.

На традиційних заняттях з іноземної мови здобувачі звикли до того, що хід заняття визначається викладачем, він встановлює цілі заняття, підбирає зміст, використовує необхідні прийоми та засоби навчання. Здобувачі освіти – виконавці усіх установок педагога. Під час роботи за методом навчальних станцій вони повинні бути готові відійти від стереотипу поведінки, що склався. Вони самі беруть на себе відповідальність за навчання (Benek & Косакава, 2012). Їм надається можливість самостійно приймати рішення, вибирати способи досягнення мети, приймати стратегії, які пропонують партнери по групі або відстоювати свою думку. Однак здобувачі повинні бути впевнені, що викладач не відкине обрані ними шляхи і результати їхньої роботи будуть позитивно оцінені. У такому разі підвищення ефективності, продуктивності освітнього процесу та успішності здобувачів освіти будуть забезпечені.

Отже, зупинимось на перевагах і недоліках описаного методу. Як головний мінус – трудомістка підготовча робота, що передує реалізації такого роду заняття. Вирішенням цієї проблеми буде використання готових текстів та завдань до них з обраної теми з підручників та навчальних посібників.

Необхідно кооперуватися з іншими колегами. Через певний час у викладачів з'являються деякі навички та шаблони, що допомагають швидше організувати цей вид проєктної роботи. Ще один недолік - неможливість безпосередньо контролювати та виправляти помилки у мовленні здобувачів. Однак слід пам'ятати, що основним у методі навчальних станцій є міжособистісне спілкування, контакт у групах та досягнення поставленої мети. Практичні цілі навчання іноземної мови, у тому числі тренування в оволодінні лексики та граматики, тимчасово відходять на другий план. У результаті серед здобувачів формується природне мовне середовище, атмосфера успішності, що позитивно впливає на формування постійного інтересу до вивчення іноземної мови.

Головною перевагою описаного методу є зміна ролі здобувача в освітньому процесі. Кожен учасник групи здійснює свій внесок у вирішення поставлених завдань, він навчається у своїх партнерів або допомагає тим, кому важко впоратися із завданням. Якщо результатом такого заняття є створення суспільно значущого продукту (наприклад, презентації), який здобувачі освіти інших груп оцінять належним чином, то це створить додаткові стимули до навчання.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Метод навчальних станцій як один із різновидів проєктної діяльності є ефективним і продуктивним інструментом у викладанні іноземної мови у ЗВО. Він урізноманітнює освітній процес, викликає у здобувачів освіти зацікавленість та підвищення навчальної активності, надає можливість продемонструвати власні сили та повірити в них, сприяє зростанню ефективності всієї навчальної діяльності. Цей метод не відтісняє традиційні форми занять. Він є одним із варіантів у багатомірності існуючих методів і прийомів, дозволяє привнести в організацію освітнього процесу багато позитивного та цікавого, сприяє досягненню позитивних результатів у навчанні іноземної мови.

Перспектива подальших розвідок полягає в дослідженні нових технологій і методів, які володіють значним потенціалом для підвищення якості іншомовної підготовки майбутніх фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Осада, З., Матвеєнко, О. (2015). Сучасні методики та технології викладання іноземних мов у технічних вузах. *Англїстика та американїстика*, 12, сс. 95–101.

Bauer, R. Lernen an Stationen. Neue Möglichkeiten schülerbezogenen und handlungsorientierten Lernens. *Pädagogik*, 1998, No 7/8, ss. 25–27.

Benek, I. & Kocakaya, S. (2012). Students' opinion on learning in stations technique. *Journal of Research in Education and Teaching*, 1(3), pp. 8–18.

Hegele, I. (1998). Stationenarbeit – ein Weg zum offenen Unterricht. *Praxis Schule*, No 5, ss. 5–10.

Klenck, W. (2001). "Dann stationiert man schön!" – Neun Fragen mit Anmerkungen Lerntheke. *Lernwelten*, No 1, ss. 3–7.

Tomlinson, C. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development Publications, 198 p.

Faust-Siel, G. (1989) Lernen an Stationen. *Grundschule*, No 3, ss. 22–25.

Кажан, Ю. (2013). Метод навчальних станцій як один з ефективних методів інтерактивного навчання німецької мови студентів – майбутніх учителів. *Вісник Житомирського державного університету*, 1(73), Педагогічні науки, сс. 93-97.

REFERENCES

Osada, Z., Matvieienko, O. (2015). Suchasni metodyky ta tekhnolohii vykladannia inozemnykh mov u tekhnichnykh vuzakh [Modern methods and technologies of teaching foreign languages in technical universities]. *Anhlistyka ta amerykanistyka*, 12, ss. 95-101. [in Ukrainian].

Bauer, R. Lernen an Stationen. Neue Möglichkeiten schülerbezogenen und handlungsorientierten Lernens. *Pädagogik*, 1998, No 7/8, s. 25–27. [in German].

Benek, I. & Kocakaya, S. (2012). Students' opinion on learning in stations technique. *Journal of Research in Education and Teaching*, 1(3), pp. 8–18.

Hegele, I. (1998). Stationenarbeit – ein Weg zum offenen Unterricht. *Praxis Schule*, No 5, ss. 5-10 [in German].

Klenck, W. (2001). “Dann stationiert man schön!” – Neun Fragen mit Anmerkungen Lerntheke. *Lernwelten*, No 1, ss. 3–7 [in German].

Tomlinson, C. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development Publications, 198 p.

Faust-Siel, G. (1989). Lernen an Stationen. *Grundschule*, No 3, s. 22–25 [in German].

Kazhan, Yu. (2013). Metod navchalnykh stantsii yak odyin z efektyvnykh metodiv interaktyvnoho navchannia nimetskoï movy studentiv – maibutnykh uchyteliv [The method of educational stations as one of the effective methods of interactive learning of the German language for students - future teachers]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*, 1(73), *Pedahohichni nauky*, ss. 93–97. [in Ukrainian].

THE PROCESS OF ORGANIZING FOREIGN LANGUAGE CLASSES IN HIGHER EDUCATION USING LEARNING STATIONS TECHNIQUE

Svitlana Romaniuk

PhD (Candidate of Philological Sciences),
Associate Professor at Foreign Languages Department of
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9355-4584
e-mail: sve-romanyuk@ukr.net

Veronika Trofimchuk

Senior Lecturer at Foreign Languages Department of
Rivne State University of the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1068-0746,
e-mail: veronika.trof67@gmail.com

Abstract. The article highlights the peculiarities of the implementation of the learning stations technique in the process of teaching foreign languages in institutions of higher education in order to increase the effectiveness of the learning process and motivate students to learn foreign languages. This method refers to students' work on prepared by the teacher educational material, which is arranged in the form of stations. According to learning stations technique, several groups of students move through the classroom from station to station, independently master the educational materials, help each other improve communication skills without the direct intervention of the teacher. The essence of learning stations technique is the constant and active interaction of all its participants in the process. With the help of this method, students learn to work in a team, defend their points of view, make a compromise, manage their time and the educational process, analyze their educational progress, and gain self-control skills. The proposed method is based on the principles of project methodology. It offers variable possibilities for solving any task or getting out of a problem situation. The article outlines the didactic aspects of using the learning stations technique and describes the process of organizing and conducting foreign language classes using this method. In particular, the stages of conducting classes are considered. The priorities of using the method in the educational process are also summarized. The presented study substantiates the methodological expediency of implementing learning stations technique as innovative and effective method that creates a natural language environment, an atmosphere of success, constant interest and an impetus to learn foreign languages.

Keywords: learning stations technique, foreign language, project methodology, group work, autonomy.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2023р.

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 17

Упорядники:

**проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С.,
доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.**

**Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ**

Підписано до друку 25.05.2023 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 18,1. Замовлення №365/3. Наклад 300

I – 66   **Інноватика у вихованні:** зб. наук. пр. Вип. 17. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2023. 383 с.

УДК 37: 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
VPM-ПОЛІГРАФ
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33027;
тел.: 0800 - 33 - 51 - 57